

MICHAEL CRICHTON

Dávné objevy. Dva nesmiřitelní rivalové. Dobrodružství, které přepsalo dějiny.

DRAČÍ ZUBY

PLUS

Dračí zuby

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.nakladatelstviplus.cz
www.albatrosmedia.cz

Michael Crichton
Dračí zuby – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2018

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA a.s.**

DRAČÍ ZUBY

MICHAEL CRICHTON

DRAČÍ ZUBY

PŘELOŽILA JOHANA TKÁČOVÁ

PLUS

ÚVOD

Na jedné rané fotografii vypadá William Johnson jako pohledný mladík s křivým a naivním úsměvem. Opírá se o gotickou budovu, shrbený, lhostejnost sama. Je to vysoký chlapík, ale jeho výška se pro jeho vzezření nezdá podstatná. Fotografie je označena „New Haven, 1875“ a zjevně byla pořízena poté, co Johnson opustil domov a začal studovat na Yaleově univerzitě.

Na jiné, pozdější fotografii, označené „Cheyenne, Wyoming, 1876“, vypadá docela jinak. Ústa mu lemuje hustý knír, tělo má od všeho namáhání pevnější a větší, čelist zaťatou, stojí sebejistě, ramena narovnaná a nohy široce rozkročené – a po kotníky v blátě. Na horním rtu jde jasně vidět zvláštní jizva, o které později tvrdil, že je následkem útoku indiánů.

Následující příběh vypráví o tom, co se stalo v době mezi pořízením těchto dvou fotografií.

ZA DENÍKY A POZNÁMKY Williama Johnsona vděčím pozůstalosti W. J. T. Johnsona, a zejména Johnsonově praneteři Emily Sillimanové, která mi dovolila rozsáhle citovat z nezveřejněných materiálů. (Velká část faktických informací z Johnsonových záznamů byla vydána v roce 1890 během nelítostného boje o prvenství mezi Copem a Marshem, do kterého se nakonec zapojila i americká vláda. Samotný text, ba ani jeho úryvky však doteď publikovány nebyly.)

ČÁST PRVNÍ

EXKURZE NA ZÁPAD

MLADÝ JOHNSON SE PŘIPOJUJE K EXKURZI NA ZÁPAD

William Jason Tertullius Johnson, starší syn filadelfského loďaře Silase Johnsona, nastoupil na Yaleovu univerzitu na podzim roku 1875. Podle svého ředitele z Exeteru byl „nadaný, pohledný, zdatný a schopný“. Ředitel ale také dodal, že Johnson byl „tvrdohlavý, líný, velmi zhýčkaný a pozoruhodně lhostejný k čemukoli, co se netýkalo jeho vlastní potěchy. Pokud nenajde v životě smysl, riskuje nepatřičný úpadek k lenosti a neřesti.“

Takovými slovy mohlo být v Americe na konci devatenáctého století popsáno tisíc mladíků, synů hrůzu nahánějících, rázných otců, synů s obrovským množstvím peněz a bez nějakého konkrétního způsobu, jak trávit čas.

William Johnson naplnil ředitelovu předpověď už během prvního roku na Yaleu. V listopadu dostal podmínku za hazardní hry a v únoru znovu, po incidentu zahrnujícím nestřídme pití a rozmlácení okna jistého newhavenského obchodníka. Účet zaplatil Silas Johnson. Navzdory téhle lehkomyšlnosti se ale k ženám svého věku choval vytříbeně, ba až plaše, protože mu u nich zatím nepřálo štěstí. Z jejich strany tu důvod vyhledávat jeho pozornost byl, nehledě na společenské vychování. Ve všech ostatních ohledech ale Johnsonovo svědomí pokulhávalo. Toho roku brzy zjara – bylo slunečné odpoledne – zničil jachtu svého spolubydlícího, když s ní najel na mělčinu v průlivu Long Island Sound. Loď ztroskotala během několika minut. Johnsona zachránil okolo proplouvající

trawler – když se ho nedůvěřiví rybáři ptali, co se stalo, přiznal, že nevěděl, jak se plavit, protože „učit se to by bylo strašně ubíjející. A navíc to vypadá docela snadně.“ Když se pak setkal s oním spolubydlícím, řekl mu, že ho nežádal o dovolení, protože byla „otrava ho hledat“.

Poté co Johnsonův otec spatřil účet za zničenou jachtu, postěžoval si přátelům, že „náklady na vzdělání mladého džentlmena na Yaleu jsou v této době nehorázně vysoké“. Byl vážným synem skotského přistěhovalce a velmi se snažil, aby excesy jeho potomka zůstaly utajeny. V dopisech na Williama opakovaně naléhal, aby si v životě našel nějaký smysl. Zdálo se ale, že Williamovi zhýčkaná lehkovážnost vyhovuje, a když otci oznámil, že se chystá strávit nadcházející léto v Evropě, nechal se otec slyšet, že jej „ta představa naplňuje nevýslovným strachem z bankrotu“.

Proto byla Williamova rodina překvapena, když se náhle rozhodl, že se v létě roku 1876 vydá na Západ. Johnson nikdy veřejně nevysvětlil, proč změnil názor. Jeho blízcí na Yaleu ten důvod ale znali. Rozhodl se vydat na Západ kvůli sázce.

Jeho vlastní slova z pečlivě vedeného deníku:

Každý mladý muž zřejmě někdy narazí na svého arcinepřítele a mně se to stalo první rok na Yaleu. Harold Hannibal Marlin byl stejně starý jako já, bylo mu osmnáct. Byl pohledný, zdatný, výřečný, pěkně bohatý a pocházel z New Yorku, který podle něj Filadelfii ve všech ohledech předčil. Připadal mi nesnesitelný. Já zase jemu.

S Marlinem jsme soupeřili na všech možných kolbištích – ve třídě, na hřišti, při nočních vysokoškolských legráckách. Neexistovalo nic, v čem bychom spolu nesoutěžili. Neustále jsme se dohadovali a vždy zastávali opačný názor než ten druhý.

Jednou při večeři prohlásil, že budoucnost Ameriky je v rozvíjejícím se Západu. Opáčil jsem,

že to tedy není, že budoucnost našeho velkého národa může jen sotva spočívat v rozlehlé pustině obydlené původními divošskými kmeny.

Na to mi řekl, že nevím, o čem mluvím, protože jsem tam ani nepáchl. To byla moje slabiná – Marlin na Západě opravdu byl, aspoň tedy v Kansas City, kde žil jeho bratr; a nenechal si ujít příležitost vyjádřit svou nadřazenost v oblasti cestování.

Nedařilo se mi to ničím vyvážit.

„Jet na Západ není žádná věda. Zvládne to i ten poslední hlupák,“ prohodil jsem.

„Ten poslední tam zatím nebyl, aspoň co o tobě vím.“

„Nikdy jsem neměl potřebu tam jezdit,“ namítl jsem.

„Řeknu ti, co si myslím,“ odpověděl Hannibal Marlin a zkontroloval, že ostatní poslouchají. „Podle mě se bojíš.“

„Nesmysl.“

„Ale jo. To taková příjemná vyjížďka do Evropy, to je něco pro tebe.“

„Evropa? Evropa je pro staré a zaprděné učenice.“

„To ti říkám, letos v létě se vydáš do Evropy, možná dokonce se slunečnickem.“

„I když se tam vydám, neznamená to, že –“

„Ha! Vidiš?“ Marlin se obrátil k ostatním u stolu. „Bojí se. Bojí se.“ Usmíval se takovým významným shovívavým úsměvem, že jsem to nesnesl a neměl na vybranou.

„Náhodou,“ prohlásil jsem lhostejně, „cestu na Západ už mám naplánovanou na tohle léto.“

To ho překvapilo, domýšlivý úsměv mu ztuhl na rtech. „Ale?“

„Jo,“ potvrdil jsem. „Jedu s profesorem Marshem. Každé léto s sebou bere skupinku studentů.“ Minulý týden to oznamoval inzerát v novinách, matně jsem si to vybavoval.

„Co? S tím starým tlustochem Marshem? Co dělá do kostí?“

„Přesně tak.“

„Jedeš s Marshem? Na jeho výpravách se bydlí v dost spartánských podmínkách a kluci prý musejí pracovat až do úmoru. To mi k tobě vůbec neseď.“ Přimhouřil oči. „Kdy vyrážíte?“

„Datum nám ještě neřekl.“

Marlin se ušklíbl. „Nikdy jsi profesora Marshe neviděl a nikam s ním nejedeš.“

„Jedu.“

„Nejedeš.“

„Říkám, že už je to rozhodnuto.“

Marlin se usmál tím svým povýšeným úsměvem. „Mám tady tisíc dolarů, které říkají, že nejedeš.“

Ztrácel pozornost spolusedících, ale tímhle ji zase získal. Tisíc dolarů bylo v roce 1876 dost peněz, dokonce i mezi bohatými.

„Tisíc dolarů, že tohle léto nepojedeš s Marshem na Západ,“ zopakoval.

„Ruku na to,“ opáčil jsem. A v tu chvíli jsem si uvědomil, že úplně cizí vinou mě teď čeká celé léto v nějaké nesnesitelné rozpálené poušti ve společnosti známého šílence, se kterým budu vykopávat staré kosti.

MARSH

Profesor Marsh měl kabinet v Peabodyho muzeu v yale-ském kampusu. Těžké zelené dveře zdobil velký bílý nápis *prof. O. C. Marsh. Návštěvy pouze po písemné domluvě.*

Johnson zaklepal. Nikdo se neozval, a tak zaklepal znovu. „Běžte pryč.“

Johnson zaklepal potřetí.

Otevřel se malý panel uprostřed dveří a někdo skrz něj zamžoural. „Co je?“

„Chtěl bych mluvit s profesorem Marshem.“

„Ale chce on mluvit s vámi?“ dožadovalo se oko. „Pochybuju.“

„Jsem tady kvůli jeho výzvě.“ Johnson ukázal novinový inzerát z předchozího týdne.

„Bohužel. Pozdě. Všechna místa obsazena.“ Panel ve dveřích se s klapnutím zavřel.

Johnson nebyl zvyklý na to, že by mu někdo něco odpíral, obzvlášť ne pitomý výlet, na který v první řadě vůbec nechtěl. Naštvaně dveře nakopl. Zíral na bryčky jezdící po Whitney Avenue. V sázce ale byla jeho čest a tisíc dolarů, takže se ovládl a ještě jednou zdvořile zaklepal. „Omlouvám se, pane profesore, ale opravdu s vámi musím jet.“

„Mladý muži, jediné místo, kam musíte, je pryč odsud. Zmizte.“

„Prosím, pane profesore. Prosím, nechte mě se k vaší expedici připojit.“ Představa ponížení před Marlinem byla pro

Johnsona příšerná. Hlas mu přeskakoval, oči vlhly. „Prosím, vyslechněte mě, pane profesore. Udělám všechno, co řeknete, klidně si i seženu vlastní vybavení.“

Panel se znovu otevřel. „Mladíku, vlastní vybavení si shání každý a každý taky dělá, co mu řeknu, kromě vás. Vy tady předvádíte pěknou podívanou.“ Oko zíralo ven. „Teď běžte.“

„Prosím, pane, vezměte mě s sebou.“

„Jestli jste chtěl jet, měl jste na inzerát odpovědět minulý týden. Všichni ostatní to udělali. Minulý týden jsme si vybírali ze třiceti přihlášených. Teď už máme vybrané všechny kromě – nejste čirou náhodou fotograf?“

Johnson vycítil příležitost a skočil po ní. „Fotograf? Ano, pane, to jsem. Jsem fotograf.“

„Tak to jste měl říct hned. Pojdte dál.“ Dveře se doširoka otevřely a Johnson poprvé spatřil rozložitou, statnou a důstojnou postavu Othniela C. Marshe, prvního yaleského profesora paleontologie. Byl středně vysoký a zdálo se, že se mu daří poměrně dobře.

Marsh ho zavedl dovnitř muzea. Vzduch byl křídový a paprsky světla ho protínaly jako v katedrále. V rozlehlém prostoru Johnson spatřil muže v bílých laboratorních pláštích, jak se sklánějí nad obrovskými kusy kamenů a vysekávají z nich malými dlátky kosti. Viděl, že postupují pečlivě a své úlomky očišťují štětečky. V zadním rohu sestavovali gigantickou kosturu a soustava kostí se zdvihala až ke stropu.

„*Giganthopus marshiensis*, můj vrcholný úspěch,“ prohodil Marsh a pokývl k tyčící se bestii z kostí. „Tedy prozatím. Objevil jsem ji v sedmdesátém čtvrtém v teritoriu Wyoming. Od začátku ji беру jako samici. Jak se jmenujete?“

„William Johnson, pane.“

„Co dělá váš otec?“

„Pracuje v loďařství.“ Ve vzduchu visel křídový prach a Johnson zakašlal.

Marsh se zatvářil podezíravě. „Copak, není vám dobře, Johnsone?“

„Ne, pane, je mi skvěle.“

„Žádnou nemoc kolem sebe nestrpím.“

„Můj zdravotní stav je vynikající, pane.“

Marsh nevypadal přesvědčeně. „Kolik vám je vlastně let, Johnstone?“

„Osmnáct.“

„A jak dlouho už fotografujete?“

„Jak dlouho? Ou, hm – od mládí, pane. Můj, hm – můj otec fotografoval a já se to naučil od něho.“

„Máte k tomu vlastní vybavení?“

„Ano, tedy ne, ale můžu si ho obstarat. Od otce.“

„Jste nervózní, Johnstone. Proč?“

„Jen se nemůžu dočkat, až s vámi vyjedu.“

„Opravdu?“ Marsh na Johnsona hleděl, jako by to byl nějaký vzácný tvor.

Johnson byl z toho pohledu nesvůj a pokusil se o lichotku.

„Slyšel jsem o vás tolik úžasných věcí, pane.“

„Skutečně? Co jste slyšel?“

Johnson zaváhal. Ve skutečnosti slyšel jen to, že Marsh byl zapálený fanatik, který za své postavení na univerzitě vděčil monomaniakálnímu zájmu o zkamenělé kosti a svému strýci Georgi Peabodymu, známému filantropovi, který financoval Peabodyho muzeum, Marshovu profesuru a jeho každoroční exkurze na Západ.

„Jen to, že pro studenty je to čest, doprovázet vás při vašich dobrodružstvích, pane.“

Marsh chvíli mlčel. Nakonec řekl: „Nemám rád lichotky a pochlebování. Nemám rád, když mi někdo říká *pane*. Můžete mi říkat *profesore*. A co se týče cti a dobrodružství, nabízím zatraceně tvrdou práci, spoustu tvrdé práce. Ale řeknu to takhle: všichni mí studenti se vrátili živí a zdraví. A teď mi povězte, proč vy o tu cestu tolik stojíte?“

„Osobní důvody, pa- profesore.“

„Všechny důvody jsou osobní, Johnstone. Já se ptám na ty vaše.“

„Tak, zajímá mě studium zkamenělin.“

„Zajímá vás? Říkáte, že vás to zajímá? Mladíku, tyhle zkameněliny –“ široce se rozmáchl po místnosti, „tyhle zkameněliny nemají vzbuzovat zájem. Vzbuzují nadšené odevzdání, vzbuzují nábožnou horlivost a vědecké hloubání, vzbuzují vášnivé rozmluvy a diskuse, ale pouhý zájem jim nestačí. Ne, ne. Bohužel. To opravdu ne.“

Johnson se bál, že se svou náhodnou poznámkou připravil o příležitost, ale Marsh vmžiku zase obrátil, usmál se a řekl: „Nicméně potřebuju fotografa a budu rád, když s námi pojedete.“ Natahl ruku a Johnson mu jí potřásl. „Odkud jste, Johnstone?“

„Z Filadelfie.“

To jméno mělo na Marshe pozoruhodný účinek. Pustil Johnsonovu ruku a poodstoupil. „Filadelfie! Jste – jste – jste z Filadelfie?“

„Ano, pane, je na Filadelfii něco špatného?“

„Neříkejte mi *pane*. A váš otec dělá v loďarství?“

„Ano.“

Marsh zbrunátněl, třásl se vzteky. „A předpokládám, že jste kvaker, co? Hmm? Kvaker z Filadelfie?“

„Ne, jsem metodista.“

„Není to podobné jako kvaker?“

„Neřekl bych.“

„Ale bydlíte ve stejném městě jako on.“

„Jako kdo?“

Marsh ztichl, mračil se, hleděl na podlahu a pak se zase úplně proměnil, otočil celou svou mohutnou postavu. Na tak velkého člověka byl překvapivě hbitý a fyzicky zdatný.

„To nic,“ prohlásil opět s úsměvem. „S žádným občanem Města bratrské lásky nevedu žádný spor, ať už se tvrdí cokoliv. A přesto mě napadá, že si asi říkáte, kam bude moje letošní výprava za zkamenělinami směřovat.“

Tahle otázka Johnsona ani nenapadla, ale aby prokázal dostatečný zájem, odpověděl: „Jsem docela zvědavý, ano.“

„To si umím představit. Ano. To si umím představit. Jenže je to tajemství,“ naklonil se Marsh k Johnsonovi a zasyčel. „Rozumíte? Tajemství. A tajemstvím to zůstane, budu to vědět jenom já, dokud nebudeme ve vlaku směrem na Západ. Je to naprosto jasné?“

Johnson pod prudkostí těch slov ustoupil. „Ano, profesore.“

„Dobře. Pokud si cíl cesty přeje znát vaše rodina, řekněte jim, že to bude Colorado. Není to pravda, protože do Colorada se letos nepodíváme, ale na tom nezáleží, protože stejně nebudete v kontaktu a Colorado je příjemné místo, kde netrávit čas. Rozumíme si?“

„Ano, profesore.“

„Dobře. Tak a teď, odjíždíme čtrnáctého června z nádraží Grand Central v New Yorku. Vrátime se nejpozději prvního září na stejné místo. Zajděte zítra za muzejním tajemníkem a on vám dá seznam zásob, které si musíte vzít – ve vašem případě ještě navíc k fotografickému vybavení. Budete mít dost materiálu na sto fotografií. Nějaké otázky?“

„Ne, pane. Ne, profesore.“

„Pak se tedy uvidíme na nástupišti čtrnáctého června, pane Johnstone.“ Krátce si potřásli rukama. Ta Marshova byla vlhká a studená.

„Děkuji vám, profesore.“ Johnson se otočil a zamířil ke dveřím.

„Ale ale ale. Kam si myslíte, že jdete?“

„Pryč.“

„Sám?“

„Trefím –“

„Nikdo, Johnstone, nemá povoleno pohybovat se v téhle instituci bez doprovodu. Nejsem hlupák, vím, že existují špioni celí žhaví nahlédnout do mých nejnovějších poznámek nebo prozkoumat nové kosti, které jsme získali z kamene. Vyprovodí vás můj asistent, pan Gall.“ Jakmile to jméno vyslovil, hubený, až vyzábělý muž v laboratorním plášti odložil dlátko a vydal se s Johnsonem ke dveřím.

„Tak se chová vždycky?“ zašeptal Johnson.

„Krásné počasí,“ prohodil Gall a usmál se. „Přeji vám hezký den, pane.“

A William Johnson byl zpátky na ulici.

STUDIUM FOTOGRAFIE

Johnson si nic nepřál víc než vyvléknout se ze sázky a téhle blížící se výpravy. Marsh byl zjevně blázen první kategorie a dost možná taky nebezpečný. Johnson si umanul, že se s Marlinem znovu potká u oběda a nějak se z té sázky vykroutí.

Toho večera ale ke svému zděšení zjistil, že celá záležitost se stala obecně známou. Rozšířila se po celé univerzitě a během večere za ním ke stolu chodili lidé, aby si o tom popovídali, nějak to okomentovali nebo prohlásili něco vtipného. Vycouvat z toho teď bylo nemyslitelné.

Došlo mu, že je ztracen.

Dalšího dne se vydal do obchodu pana Carltona Lewise, místního fotografa, který nabízel dvacet lekcí fotografování za horentných padesát dolarů. Pana Lewise nový žák rozveselil, fotografie totiž nebyla zábavou bohatých, ale spíš vrtkavým podnikem lidí, kteří neměli dost peněz na prestižnější živobytí. Dokonce ani Mathew Brady, nejznámější fotograf té doby, kronikář občanské války, muž, který fotografoval státníky a prezidenty, nikdy nebyl svými význačnými fotografickými objekty považován za nic jiného než služebníka.

Johnson byl ale neústupný a během několika týdnů si osvojil dovednosti spojené s tímto způsobem zaznamenávání, který vznikl o čtyřicet let dříve ve Francii a zde ho představil telegrafista Samuel Morse.

V módě byl tehdy takzvaný „mokrý proces“ – v zatemnělé místnosti nebo stanu se přímo na místě smíchaly čerstvé

chemikálie a na skleněné desky se nanasla lepkavá emulze citlivá na světlo. Desky se pak rychle vložily do fotoaparátu a vystavily fotografované scéně ještě za mokra. K přípravě rovnoměrně potřené desky a jejímu včasnému vystavení bylo zapotřebí značné zručnosti, pozdější vyvolání pak bylo v porovnání s tím snadné.

Johnsonovi to nešlo snadno. Nedařilo se mu provádět jednotlivé kroky dost rychle, nezvládal ladný rytmus svého učitele, jeho první emulze byly moc husté nebo moc řidké, moc mokré nebo moc suché, na deskách měl bubliny a příliš sytá místa, takže výsledné fotografie působily amatérsky. Nesnášel stísněný stan, temnotu a zapáchající chemikálie, ze kterých ho páliły oči a na prstech mu zůstávaly skvrny a v oblečení vypálené díry. Ze všeho nejvíc mu vadilo, že se mu to nedaří naučit. A nesnášel taky pana Lewise, který měl sklony k filozofování.

„Čekáte, že bude všechno snadné, protože jste bohatý,“ smál se Lewis, když Johnsona sledoval při neobratném postupu a nadávání. „Jenže těm deskám je úplně jedno, jak jste bohatý. Těm chemikáliím je to taky jedno. I čočkám je to jedno. Pokud se vůbec chcete něco naučit, musíte začít s trpělivostí.“

„Běžte k čertu,“ ulevil si podrážděný Johnson. Ten chlap nebyl nic jiného než nevzdělaný obchodník, který se tvářil jako kdovíco.

„U mě problém není,“ odpověděl Lewis nedotčeně. „Problém je u vás. Tak pojdte, zkuste to znovu.“

Johnson zaskřípal zuby a tiše zanađával.

Jak ale týdny plynuly, zlepšoval se. Koncem dubna míval desky pokryté rovnoměrně a pracoval dost rychle na to, aby měl správnou expozici. Výsledné desky byly čisté a ostré a on je učiteli ukazoval s radostí.

„Z čeho máte takovou radost?“ zeptal se pan Lewis. „Tyhle snímky jsou hrozně.“

„Hrozně? Nemají chybu.“

„Z technického hlediska možná,“ pokrčil rameny Lewis. „To ale neznámá nic jiného, než že už toho umíte dost na to, abyste začal studovat fotografii. Proto jste za mnou přeci přišel, že.“

Lewis ho začal učit o expozici, zvláštnostech clonového čísla, ohniskové vzdálenosti a hloubce ostrosti. Johnson si zoufal, protože toho k naučení zbývalo ještě tolik: „Portréty fotte na krátkou expozici a plně otevření, protože čočky o velkém průměru umožňují měkký obraz, který fotografovaným osobám lichotí.“ A znovu: „Krajiny fotte na malý průměr a dlouhou expozici, protože lidé chtějí mít ostrý obraz blízko i v dálce.“ Naučil se měnit kontrast změnou expozice a následné délky vyvolávání. Naučil se umisťovat objekty na světlo a měnit složení emulzí v jasných a potemnělých dnech. Pracoval tvrdě a v deníku si vedl podrobné záznamy – včetně stížností.

„Opovrhuju tím chlápkem,“ poznamenal si v jednom typickém zápisku, „ale přesto zoufale toužím slyšet něco, co neřekne: že jsem se už fotografování naučil.“ Přesto i v jeho stížnostech si člověk všimne změny z nadutého mladíka, který se ještě před několika měsíci nechtěl učit, jak se řídí jachta. Chtěl ten úkol splnit perfektně.

Brzy v květnu si Lewis podržel jednu desku na světle a prohlédl si ji pod lupou. Nakonec se otočil k Johnsonovi. „Tahle je téměř přijatelná,“ uznal. „To se vám povedlo.“

Johnson byl radostí bez sebe. Do deníku si zapsal: „Téměř přijatelná! Téměř přijatelná! Nic, co mi kdy kdo řekl, neznělo tak sladce.“

I v dalších ohledech se Johnson měnil: proti své vůli se začínal na exkurzi těšit.

Pořád na tři měsíce na Západě pohlížím stejně, jako bych pohlížel na tři měsíce nucených návštěv německé opery. Musím ale přiznat, že jak se blíží ten osudný odjezd, narůstá ve mně příjemné vzrušení. Obstaral jsem si už všechno ze seznamu,

který mi dal tajemník muzea, včetně loveckého nože, šestiranného revolveru Smith & Wesson, pušky kalibru .50, pořádných jezdeckých bot a geologického kladívka. S každým dalším nákupem jsem čím dál nadšenější. Techniku fotografování jsem si osvojil obstojně, mám asi třicet šest kilo chemikálií a náčiní a stovku skleněných desek. Stručně řečeno, jsem připraven vyrazit.

Mezi mnou a mým odjezdem už stojí jen jediná velká překážka: rodina. Musím se vrátit do Filadelfie a říct jim o tom.

FILADELFIE

Filadelfie byla toho května nejrušnějším městem Ameriky, téměř přetékala obrovskými davy, které se sem hrnuly na Světovou výstavu 1876. Vzrušení, jež obklopovalo tuhle oslavu stoletého výročí státu, bylo téměř hmatatelné. Když se Johnson procházel po výstavních sálech, viděl zázraky, nad kterými žasl celý svět – Corlissův skvělý parní stroj, rostlinné a zemědělské exponáty z Ameriky a jejích teritorií a nové vynálezy, které otřásaly světem.

Nejnovějším tématem byla vyhlídka na ovládnutí elektrické energie: dokonce se mluvilo i o vytváření elektrického světla, které by v noci osvětlovalo města – všichni tvrdili, že Edison přijde s řešením do roka. Do té doby se dalo zabývat jinými divy, třeba kuriózním zařízením s názvem telefon.

Tuhle zvláštnost si prohlédli všichni návštěvníci výstavy, ale jen několik ji považovalo za hodnotnou. Johnson patřil k většině a do deníku si poznamenal: „Máme už telegraf, který umožňuje komunikaci mezi kýmkoli, kdo si to přeje. Přidaná hodnota hlasové komunikace na dálku mi není jasná. Možná že v budoucnu budou chtít někteří lidé slyšet toho druhého, ale takových zájemců moc nebude. Osobně si myslím, že telefon pana Bella je zajímavost bez jakéhokoli smyslu odsouzená k zániku.“

Navzdory okázalým budovám a obrovským davům ale ve státě nebylo všechno tak úplně v pořádku. Tento rok se měly konat volby a o politice se hodně mluvilo. Prezident Ulysses

S. Grant Světovou výstavu zahájil, ale oblíbený už tenhle malý generál nebyl. Jeho vládu charakterizovaly skandály a korupce a excesy finančních spekulantů nakonec stát uvrhly do jedné z nejhorších krizí v jeho historii. Tisíce investorů z Wall Street přišlo na mizinu, západní farmáři byli zničeni prudkým poklesem cen, krutými zimami a přemnoženými saramčaty a obnovené války s indiány na teritoriích Montana, Dakota a Wyoming tomu všemu dodávaly nepříjemnou pachut', alespoň tedy podle východních novinářů, a jak demokraté, tak republikáni v letošní kampani slíbili zaměřit se na reformu.

Jenže pro mladého muže, zejména bohatého, byly všechny tyto novinky – špatné i dobré – jen vzrušujícím pozadím v předvečer velkého dobrodružství. „Ty skvosty na výstavě mě těší,“ napsal Johnson, „ale popravdě mi připadají únavně civilizované. Pohledem mířím k budoucnosti a k Velkým planinám, kam se brzy vydám. Pokud mě moje rodina pustí.“

JOHNSONOVÍ BYDLELI V jednom z honosných sídel stojících čelem k filadelfskému náměstí Rittenhouse Square. Byl to jediný domov, který William kdy poznal – okázale zařízený, nastrojená elegance a služebnictvo u každých dveří. Rozhodl se, že své plány rodině oznámí ráno při snídani. Zpětně mu jejich reakce připadaly naprosto předvídatelné.

„Ale zlatíčko, proč bys propána chtěl jet zrovna tam?“ podivila se jeho matka, zatímco si mazala topinku máslem.

„Myslím, že je to skvělý nápad,“ pronesl otec. „Výborně.“

„Ale připadá ti to moudré, Williame?“ zeptala se matka. „Všechny ty potíže s indiány, však víš.“

„Dobře že tam jede, možná ho skalpujou,“ prohlásil Johnsonův mladší bratr Edward, kterému bylo čtrnáct. Takové věci říkal pořád a nikdo mu nevěnoval pozornost.

„Nechápu, co tě na tom láká,“ ozvala se matka znovu, tentokrát už s mírnými obavami. „Proč tam chceš? Nedává to smysl.“

Proč raději nejedeš do Evropy? Někam, kde poznáš novou kulturu a budeš v bezpečí.“

„Určitě bude v bezpečí,“ prohlásil otec. „Zrovna dneska v deníku *Inquirer* psali, že na dakotském území se vzbourili Siouxové. Poslali tam samotného Custeru, aby to vyřešil. Ten s nimi udělá krátký proces.“

„Děsí mě představa, že tě snědí,“ řekla matka.

„Skalpujou, matko,“ opravil ji Edward. „Odříznou ti všechny vlasy kolem hlavy, ale nejdřív tě samozřejmě utlučou k smrti. Ale někdy ještě člověk není úplně mrtvý a cítí, jak nožem upízlávají kůži a vlasy až k obočí –“

„Ne u snídaně, Edwarde.“

„Fuj, Edwarde,“ zašklebila se na něj jeho sestra Eliza, které bylo deset. „Chce se mi z tebe zvracet.“

„Elizo!“

„Ale je to pravda, matko. Je hrozně nechutný.“

„Kam přesně s profesorem Marshem pojedete, synu?“ zeptal se ho otec.

„Do Colorada.“

„Není to poblíž Dakoty?“ zeptala se matka.

„Ani ne.“

„Ale matko, copak nic nevíš?“ pohoršil se Edward.

„Jsou v Coloradu indiáni?“

„Indiáni jsou všude, matko.“

„Tebe jsem se neptala, Edwarde.“

„Jsem si jistý, že v Coloradu se žádní nepřátelští indiáni nenacházejí,“ sdělil jí otec. „Prý je to krásné místo. Hodně suché.“

„Prý je tam poušť,“ řekla matka. „A strašně nehostinná. V jakém hotelu tam budete bydlet?“

„Budeme hlavně stanovat.“

„Dobře,“ nechal se slyšet otec. „Spousta čerstvého vzduchu a námahy. To tě posílí.“

„Spát na zemi se všemi těmi hady a zvířaty a hmyzem? Zní to hrozně,“ zděsila se matka.

„Léto v přírodě, to je pro mladého muže něco skvělého,“ řekl otec. „Koneckonců, spousta neduživých chlapců dnes jezdívá na léčebné pobyty pod stanem.“

„To je možné...“ zamyslela se matka. „Ale William není neduživý. Proč tam chceš jet, Williame?“

„Myslím, že je načase, abych se sebou něco udělal,“ oznámil jí William, překvapen vlastní upřímností.

„Skvěle řečeno,“ uhodil otec do stolu.

Matka nakonec souhlasila, přestože se pořád tvářila dost ustaraně. Připadalo mu, že se chová moc mateřsky a hloupě – všechny obavy, které vyjádřila, ho jenom víc motivovaly, dodaly mu odvalu a odhodlání vydat se na cestu.

Možná by měl jiný pocit, kdyby věděl, že koncem léta ji informují o smrti jejího prvorozeného syna.

„PŘIPRAVEN KOPAT PRO YALE?“

Vlak odjížděl v osm hodin večer z prostorného interiéru nádraží Grand Central v New Yorku. Cestou po nádražní budově Johnson minul několik přitažlivých mladých žen v doprovodu rodin, ale nemohl se přimět, aby jim opětoval jejich zvědavý pohled. V duchu si říkal, že musí najít svou skupinu. Celkem profesora Marshe doprovázelo dvanáct yaleských studentů a dva pomocníci – pan Gall a pan Bellows.

Marsh byl na místě s předstihem, procházel kolem řady vagonů a s každým se zdravil stejně: „Zdravím vás, mladíku, jste připraven kopat pro Yale?“ Zpravidla zamklý a podezíravý Marsh byl teď hovorný a přátelský. Své studenty si pečlivě vybral ze společensky významných a bohatých rodin, které své chlapce přišly vyprovodit.

Marsh si dobře uvědomoval, že dělá průvodce potomkům bohatých, kteří pak možná budou náležitě vděční za to, že z jejich mladých synů udělal muže. Navíc věděl, že mnoho předních kněží a teologů paleontologický výzkum výslovně označilo za hříšný, takže veškeré peníze v tomto oboru poskytovali soukromí podporovatelé, mezi které patřil i jeho strýc, finančník George Peabody. Tady v New Yorku bylo zrovna nedávno zřízeno Americké přírodovědné muzeum: sídlilo v Central Parku a sponzorovali jej další úspěšní lidé jako například Andrew Carnegie, J. Pierpont Morgan a Marshall Field.

Stejně dychtivě, jako zbožní lidé usilovali o zpochybnění nauky o evoluci, se ji totiž bohatí lidé snažili prosadit.

V principu přežití těch nejsilnějších viděli nové vědecké ospravedlnění svého vlastního vzestupu a často bezohledného způsobu života. Přece jen to nebyl nikdo menší než slavný Charles Lyell, přítel a předchůdce Charlese Darwina, kdo neústupně tvrdil, že „v zápasu o existenci nakonec zvítězí právo nejsilnějšího“.

Teď byl Marsh obklopen dětmi nejsilnějších. V soukromí Bellowsovi sdělil, že „newyorské loučení je tou nejpłodnější částí exkurze“, a přesně to se mu honilo hlavou, když se přivítal s Johnsonem obvyklým: „Zdravím, mladíku, jste připraven kopat pro Yale?“

Johnsona obklopoval hlouček nosičů nakládajících jeho objemné fotografické vybavení. Marsh se rozhlédl a zamračil se. „Kde máte rodinu?“

„Ve Filadelfii, pa- profesore.“

„Otec vás nepřijel vyprovodit?“ Marsh si vybavoval, že Johnsonův otec pracuje v loďarství. O loďarství toho Marsh moc nevěděl, ale bezpochyby to bylo lukrativní odvětví plné ostré konkurence. V loďarství se denně točila celá jmění.

„Rozloučil se se mnou ve Filadelfii.“

„Opravdu? Většina rodin se se mnou chce setkat osobně, něco se o expedici dozvědět...“

„Jistě, to je pravda, ale víte, báli se, že kdyby přijeli, byla by to pro matku moc velká zátěž – ona to tak úplně neschvaluje.“

„Vaše matka to neschvaluje?“ Marshovi se nedařilo skrýt rozrušení. „Neschvaluje co? Snad nemá problém se mnou...“

„Ale ne. S indiány, profesore. Nesouhlasí s mou cestou na Západ, protože se bojí indiánů.“

Marsh se rozhořčil. „Zjevně o mně nic neví. Jsem známý tím, že jsem blízký přítel rudochů. S indiány žádné problémy mít nebudeme, to vám slibuju.“

Situace ale byla pro Marshe celkově neuspokojivá a později zamumlal k Bellowsovi, že Johnson „vypadá starší než ti ostatní“, a temně poznamenal, že „možná ani není student. A jeho otec dělá v loďarství. Myslím, že není třeba říkat víc.“

Ozvalo se hvízdnutí, proběhly poslední polibky a mávání studentům a vlak vyjel ze stanice.

MARSH JIM ZAŘÍDIL dopravu v soukromém vagonu, který neposkytl nikdo jiný než samotný komodor Vanderbilt, teď už bělavý dvaosmdesátník připoutaný k lůžku. Šlo o první z mnoha příjemných výdobytků, které Marsh na cestu zajistil prostřednictvím svých rozsáhlých kontaktů v armádě, vládě a mezi významnými průmyslníky, jako byl právě Vanderbilt.

V jeho nejlepších letech obdivoval nevrlého komodora s jeho mohutnou postavou, zachumlanou po celé léto i zimu v kožichu, celý New York. Tenhle nevzdělaný chlapec z trajektu na Staten Island, syn holandských zemědělců, měl kruté a nelítostné instinkty, jazyk ostrý jako břitva a podařilo se mu získat moc nad lodními trasami z New Yorku do San Franciska. Později se začal zajímat o železnice a rozšířil hlavní newyorskou železnici z centra New Yorku až do rychle se rozvíjejícího Chicaga. Vždycky byl skvělým materiálem pro novináře, dokonce i když se mu nedařilo: když nad ním tajnůstkářský Jay Gould vyvrál a získal kontrolu nad železnicí propojující New York s Erijským jezerem, Vanderbilt oznámil: „Tahle erijská válka mě naučila, že kopat do skunka se nevyplácí.“ A při jiné příležitosti se zase proslavil svou stížností právníkům: „Proč bych se měl starat o zákony? Cožpak nemám moc?“

V pozdějších letech byl Vanderbilt čím dál větší podivín, začal se bratříčkovat s jasnovidci a mesmeristy, komunikovat s mrtvými, často o naléhavých obchodních tématech, a přestože sponzoroval zuřivé feministky jako Victorii Woodhullovou, pořád se honil za děvčaty, která by mohla být jeho vnučkami.

O pár dnů dříve nesly titulky newyorských novin zprávu „VANDERBILT UMÍRÁ“, což staříka zvedlo z postele a novinářům vynadal: „Neumírám! A i kdybych umíral, pořád bych měl dost síly vám tyhle nesmysly nacpat do těch vašich prolhaných chřtánů.“ Tak to alespoň novináři zaznamenali, přestože

všichni v Americe věděli, že komodor se vyjadřuje podstatně neurvaleji.

Vanderbiltův vagon odpovídal co do elegance a modernosti poslední módě, byly tam lampy od Tiffanyho, porcelán a křišťálové nádoby a také praktická nová lůžka vynalezená Georgem Pullmanem. Johnson už se stihl potkat s ostatními studenty a do svého deníku si poznamenal, že jsou „trochu nudní a rozmazlení, ale celkově asi dobrodružní. Přesto máme všichni společný jeden strach – z profesora Marshe.“

Když člověk viděl Marshe panovačně procházet vagonem, tu si sednout do luxusního čalouněného křesla a dát si doutník, tu lusknout prsty na sluhu, aby mu přinesl nápoj s ledem, bylo zjevné, že se v tomhle prostředí cítí dobře. A opravdu, noviny o něm občas psaly jako o „kostním baronovi“, podobně jako byl Carnegie ocelový baron a Rockefeller baron ropný.

A podobně jako tito lidé se i Marsh vypracoval úplně sám. Byl synem newyorského farmáře a už od dětství projevoval zájem o zkameněliny a studium. Navzdory posměchu rodiny navštěvoval Phillipsovu akademii v Andoveru, kterou absolvoval v devětadvaceti letech s vyznamenáním a přezdívkou „tatík Marsh“. Z Andoveru šel na Yale a z Yaleu do Anglie, kde požádal o podporu svého dobročinného strýce George Peabodyho. Ten obdivoval vzdělání v jakékoli formě a byl rád, že někdo z jeho rodiny se vydal na akademickou dráhu. Poskytl Othnielu Marshovi peníze na založení Peabodyho muzea v Yaleu. Jediný zádrhel byl v tom, že později dal Peabody podobnou částku také Harvardu, a to k založení dalšího Peabodyho muzea. Marsh totiž obhajoval darwinismus a George Peabody takové bezbožné smýšlení neschvaloval. Harvard byl domovem Louise Agassize, eminentního profesora zoologie, který Darwinovým myšlenkám oponoval, a tím pádem byl baštou antievolucionistů. Peabody měl pocit, že Harvard dostatečně napraví excesy jeho synovce. Tohle všechno se Johnson dozvěděl prvního večera v šeptaných hovorech na

houpajících se Pullmanových lůžkách, než vzrušení studenti usnuli.

Ráno byli v Rochesteru a v poledne v Buffalu. Netrpělivě očekávali pohled na Niagarské vodopády. Zahlédli je bohužel jen jednou, z mostu docela daleko po proudu a bylo to pro ně zklamání. To ale rychle pominulo, když byli informováni, že je profesor Marsh všechny očekává ve svém soukromém salonu.

MARSH VYHLÉDL NA CHODBU, zavřel za sebou dveře a zevnitř je zamkl. Přestože odpoledne bylo teplé, zavřel i všechna okna a také je zamkl. Teprve pak se otočil ke dvanácti čekajícím studentům.

„Bezpochyby by vás zajímalo, kam máme namířeno,“ začal. „Zatím je ale příliš brzy na to, abych vám to prozradil, řeknu vám to, až budeme za Chicagem. Mezitím vás nabádám, abyste se vyhýbali kontaktu s cizími lidmi a vůbec nemluvili o našich plánech. Má špiony všude.“

Jeden student se nejistě zeptal: „Kdo?“

„Cope, samozřejmě,“ vyštěkl Marsh.

Při zvuku toho neznámého jména se na sebe studenti nechápavě podívali, ale Marsh si toho nevšiml, už byl v ráži. „Pánové, žádné varování před ním není dostatečně důrazné. Profesor Edward Drinker Cope sice možná předstírá, že je vědec, ale ve skutečnosti není o nic lepší než obyčejný zloděj a špehoun. Nikdy jsem nezažil, že by poctivou prací získal něco, co mohl namísto toho ukrást. Je to mrzký lhář a pokoutník. Mějte se na pozoru.“

Marsh prudce oddechoval, jako by ho to vysílilo. Rozhlédl se po místnosti. „Nějaké otázky?“

Žádné nebyly.

„Dobrá,“ zakončil svůj proslov. „Jen jsem chtěl, aby bylo jasno. Víc vám řeknu, až budeme za Chicagem. Mezitím se s nikým moc nevybavujte.“

Zmatení studenti opustili kupé.

JEDEN MLADÍK JMÉNEM WINSLOW věděl, kdo je Cope. „Je to taky profesor paleontologie, myslím, že z Haveford College v Pensylvánii. Kdysi se s Marshem přátelili, ale teď jsou to úhlavní protivníci. Co vím, tak Cope se pokusil přivlastnit si zásluhu za profesorovy první objevy zkamenělin a od té doby jsou spolu na nože. A Cope se prý ucházel o ženu, kterou si Marsh chtěl vzít, a znevážil ji, nebo ji přinejmenším pošramotil pověst. Copeův otec byl bohatý kvakerský obchodník, nechal synovi miliony, co vím. Takže si Cope dělá, co se mu zachce. Je asi docela darebák a šarlatán. Vyzkoušel by cokoli, jen aby Marshovi ukradl, co mu patří. Proto je Marsh tak podezíravý – neustále se má před Copem a jeho lidmi na pozoru.“

„O tom jsem vůbec nevěděl,“ prohlásil Johnson.

„Tak teď už víš,“ odpověděl Winslow. Hleděl z okna na ubíhající zelená kukuřičná pole. Vlak vyjel ze státu New York, projel Pensylvánií a teď byl v Ohio. „Co se týče mě,“ pokračoval, „ani nevím, proč na téhle expedici jsi. Já bych nikdy nejel, kdyby mě k tomu nenutila rodina. Otec trval na tom, že léto na Západě ‚ze mě udělá chlapa‘.“ Udiveně zavrtěl hlavou. „Bože. Jediné, co vidím, jsou tři měsíce hnusného jídla, hnusný vody a hnusného hmyzu. A žádné holky. Žádná legrace. Bože.“

JOHNSONA COPE POŘÁD ZAJÍMAL, a tak se zeptal Marshova asistenta Bellowse, učitele zoologie s vyzábělým obličejem. Bellows okamžitě pojal podezření. „Proč se ptáte?“

„Jsem jenom zvědavý.“

„Ale proč se ptáte zrovna vy? Žádný jiný student se nezeptal.“

„Možná je to nezajímá.“

„Možná nemají důvod, aby je to zajímalo.“

„To je ve výsledku totéž,“ opáčil Johnson.

„Je?“ zeptal se Bellows s významným pohledem. „Ptám se vás, opravdu je to totéž?“

„No, řekl bych, že ano,“ odpověděl Johnson, „i když nevím, nějak jsme do toho zabředli.“

„Takhle se mnou nemluvte, mladíku,“ napomenul ho Bellows. „Můžete si myslet, že jsem hlupák – můžete si myslet, že jsme hlupáci všichni –, ale já vás ujišťuji, že nejsme.“

A odešel, takže Johnson byl ještě zvědavější než předtím.

VÝŇATEK Z MARSHOVA deníku:

Bellows mi nahlásil, že student W. J. se ptal na Edwarda Copea. Ta smělost, ta kuráž. Musí si myslet, že jsme úplní hlupáci. Hrozně zuřím! Zuřím, zuřím!!!

Naše podezření ohledně W. J. je evidentně potvrzeno. Filadelfie – loďářství atd. – naprosto jasné. Zítra si s W. J. promluví a připravím půdu pro další postup. Dohlédnu na to, aby nám tenhle mladík nezpůsobil žádné potíže.

ZA OKNY SE MÍHALY louky a pole Indiany, kilometr za kilometrem, hodinu za hodinou, a vzbuzovaly v Johnsonovi pocit jednotvárnosti. Bradu si podpíral rukou a už už usínal, když se ho Marsh zeptal: „Co přesně víte o Copeovi?“

Johnson se prudce narovnal. „Nic, profesore.“

„Tak já vám řeknu něco, co možná nevíte. Zabil vlastního otce, aby se dostal k dědictví. Věděl jste to?“

„Ne, profesore.“

„Ani ne před půl rokem ho zabil. A podvádí svou ženu, nemocnou ženu, která mu nikdy nijak neuškodila – naopak ho zbožňuje, tak bláhová ta chudinka je.“

„Zdá se, že je to úplný kriminálník.“

Marsh po něm střelil pohledem. „Nevěříte mi?“

„Věřím, profesore.“

„A co víc, osobní hygiena nepatří mezi jeho silné stránky. Páchne a není čistotný. Ale v jeho soukromí se vrtat nechci.“

„To ne, profesore.“

„Jde o to, že je naprosto nedůvěryhodný a bez skrupulí. Skandálně se pokusil uloupit půdu a práva k těžbě nerostů. Proto ho vyhodili z Geologické společnosti.“

„Vyhodili ho z Geologické společnosti?“

„Před lety. Nevěříte mi?“

„Věřím, profesore.“

„Ale nevypadáte, že byste mi věřil.“

„Věřím vám,“ trval na svém Johnson. „Opravdu.“

Nastalo ticho. Vlak rachotil. Marsh si odkašlal. „Neznáte profesora Copea náhodou?“

„Ne, neznám.“

„Myslel jsem, že možná ano.“

„Ne, profesore.“

„Pokud byste ho znal, bylo by vám lépe, kdybyste mi to teď všechno řekl,“ naléhal Marsh. „A na nic nečekal.“

„Kdybych ho znal, profesore,“ odpověděl Johnson, „tak bych vám to řekl. Ale já toho muže neznám.“

„Dobrá,“ zabručel Marsh a prohlížel si Johnsonův obličej. „Hmmm.“

POZDĚJI TOHO DNE potkal Johnson příšerně hubeného mladíka, který si něco zapisoval do malého zápisníku vázaného v kůži. Byl ze Skotska a prý se jmenoval Louis Stevenson.

„Jak daleko jedete?“ zeptal se Johnson.

„Až na konec. Do Kalifornie,“ odpověděl Stevenson a zapálil si další cigaretu. Kouřil nepřetržitě, na dlouhých útlých prstech měl tmavě hnědé skvrny. Hodně kašlal a obecně nevypadal jako ten typ odhodlaného člověka, který by se vydával na Západ, a Johnson se ho zeptal, proč tam jede.

„Zamiloval jsem se,“ odpověděl Stevenson prostě. „Je v Kalifornii.“

A pak pokračoval v zapisování a zdálo se, že na Johnsona úplně zapomněl. Ten se vydal za nějakou příjemnější společnost a narazil na Marshe.

„Tamten mladík,“ ukázal Marsh hlavou přes vagon.

„Co s ním?“

„Mluvil jste s ním.“

„Jmenuje se Stevenson.“

„Nevěřím člověku, který si dělá poznámky,“ prohlásil Marsh. „O čem jste mluvili?“

„Je ze Skotska a jede do Kalifornie, aby našel ženu, do které je zamilovaný.“

„Jak romantické. A zeptal se vás, kam jedete vy?“

„Ne, to ho vůbec nezajímalo.“

Marsh přimhouřil oči. „To jenom říká.“

„TROCHU JSEM SE o tom Stevensonovi informoval,“ oznámil Marsh později skupině. „Je ze Skotska a jede do Kalifornie, aby našel nějakou ženu. Zdravotně na tom není moc dobře. Zřejmě se považuje za spisovatele, proto si pořád něco zapisuje.“

Johnson neřekl nic.

„Říkal jsem si, že by vás to mohlo zajímat,“ řekl Marsh.

„Osobně si myslím, že příliš kouří.“

Podíval se z okna. „Á, jezero,“ poznamenal. „Brzy budeme v Chicagu.“

CHICAGO

Chicago bylo nejrychleji se rozvíjejícím městem na světě, a to z hlediska obyvatelstva i obchodního významu. Z prérijní čtyřtisícové vesnice, kterou bylo v roce 1840, se rozrostlo do půlmilionové metropole a počet jeho obyvatel se každých pět let zdvojnásoboval. Přezdívalo se mu „Bahnité město“ nebo „Blátivá díra v prérii“ a dnes se rozkládalo na devadesáti čtverečních kilometrech podél Michiganského jezera a pyšnilo se dlážděnými ulicemi a chodníky, širokými dopravními tepnami s tramvajemi, elegantními sídly, dobrými obchody, hotely, uměleckými galeriemi a divadly. A to navzdory skutečnosti, že většina města byla srovnána se zemí při hrozném požáru před pouhými pěti lety.

Za svůj úspěch Chicago rozhodně nevděčilo podnebí a místu – pobřeží Michiganského jezera bylo močálovité a většina prvních budov se propadala do bláta, dokud je nepozvedl vynikající mladý technik z Chicaga George Pullman. Voda byla tak znečištěná, že návštěvníci často v pitné vodě nacházeli malinké rybky – v mléku z mlékárny dokonce plavaly střevle. A počasí bylo hrozné – v létě horko, v zimě šílená zima a po celý rok větrno.

Za svůj úspěch naopak Chicago vděčilo geografickému umístění uprostřed země, svému významu železničního a přepravního centra, a zejména neskutečnému množství hovězího a vepřového, se kterým se ve městě nakládalo.

„Rád měním štetiny, krev a vnitřnosti i kůži prasat a volů

na zisk,“ nechal se slyšet Philip Armour, jeden ze zakladatelů gigantických chicagských dobytčích výkrmů. S Gustavem Swiftem, dalším magnátem masného průmyslu, vládl celému odvětví, ve kterém se zpracovávalo milion kusů hovězího a čtyři miliony vepřů každý rok a v němž pracoval každý šestý obyvatel města. Díky centralizované distribuci, mechanizovaným porážkám a mrazicím vagonům chicagští baroni vytvářeli zcela nový průmysl – zpracování potravin.

Chicagské dobytkářské ohrady byly největší na světě a jezdila se na ně dívat spousta návštěvníků. Jeden z yaleských studentů byl Swiftův synovec, a tak vystoupili z vlaku a šli si ohrady, které Johnson považoval za pochybnou turistickou atrakci, prohlédnout. Marsh se ale v Chicagu nezastavoval kvůli turistice, nýbrž z obchodních důvodů.

Z velkolepého nádraží pro vlaky společnosti Lake Shore vzal své svěřence do blízkého hotelu Grand Pacific. To místo studenty naplnilo úžasem nad jedním z největších a nejelegantnějších hotelů na světě. Marsh pro svou skupinu jako vždy zajistil speciální ubytování a novináři už na něho čekali, aby ho vyzpovídali.

Othniel Marsh byl pro novináře vždycky dobrý námět. O rok dříve, v roce 1875, odhalil skandál v Úřadu pro indiánské záležitosti, jehož pracovníci nerozdělovali jídlo a peníze rezervacím, nýbrž si je nechávali pro sebe, zatímco indiáni doslova umírali hladu. Marshe o tom informoval samotný Rudý oblak, legendární náčelník Siouxů, a paleontolog odhalil příslušné důkazy ve Washingtonu, čímž Grantovo prezidentství v očích liberálního východního establishmentu těžce ztrapnil. Marsh a Rudý oblak byli dobří přátelé, a proto si s ním novináři chtěli promluvit o probíhající válce se Siouxy. „Je to hrozná válka,“ prohlásil Marsh, „ale indiánská otázka nemá snadné řešení.“

Chicagští reportéři také znovu a znovu s chutí líčili, jak Marsh poprvé veřejně poukázal na podvodné jednání, a to v aféře cardiffského obra.